

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1939. Št. 11.

Posamezna šte. 1 Din.

Dr. Anton Zdešar C. M.:

V naše družine več kruha molitve!

Nekoč je vprašal župnik pri izpraševanju nekega moža: „Po čem se loči pravi kristjan od modernega pogana, po čem se spozna?“ Mož je odgovoril pravilno in natančno: „Po tem, če moli in v cerkev hodi“. Naš Odrešenik nam je povedal z vso gotovostjo: „Prositate in dalo se vam bo, iščite in boste našli, trkajte in odprlo se vam bo... brez mene ne morete nič storiti.“ Vsi dobro vemo: Če smo padli v kake grehe, če se nam je slabo godilo, je bilo vse za to, ker nismo molili ali ne zadosti ali pa slabo molili. Še več: Kar je pogubljenih, so pogubljeni zato, ker niso molili. V hišah, kjer se ne moli, hira vera in zaupanje v Boga, zato pa tudi ni nikjer nobenega pravega božjega blagoslova za njih stanovalce.

Božji prijatelji — svetniki — pa so se z molitvijo tako zelo navzeli božjega duha, da jih je Bog tlikokrat tudi čudežno usliševal. Naravnost čudovito je, kaj je n. pr. z molitvijo k Mariji, Pomočnici kristjanov, vse dosegel znani nam sv. Janez Bosko. Da, včasih je bil po Mariji tako navdahnjen od zgoraj, da se še zavedal ni — kakor da je Marija sama govorila po njem —, kaj je v njenem imenu obljubil ljudem.

Avgusta 1864. je šel sv. Janez Bosko v neku župnijo na tridnevnicu. Z njim sta bila še gospod Rua (ki je bil za njim vrhovni predstojnik salezijanske družbe) in g. Kaljero (Cagliero) poznejši škof in kardinal, ki je bil l. 1924. pri nas v Ljubljani ob Marijanskem kongresu. Tridnevnicu naj bi bila nekaka priprava za Veliki Šmaren. Potovali so v grozni vročini: že tri mesce ni padlo ne kaplje dežja: polja vsa sežgana, ljudje zato vsi potrti in žalostni.

Bosko je tukaj pri prvi pridigi ljudem oznanil in obljubil: „Če boste te tri dni prihajali k pridigam, se z dobro spovedjo spravili z Bogom, tako da bomo imeli na Marijin praznik skupno sv. obhajilo vse fare, vam obljubim, da bo prišel dež in rešil vaša polja in vašo letino.“

Župniku se je zdela ta obljuba predrzna in je po pridigi rekel Bosku: „Že prav, ali za tako obljubo je treba imeti veliko korajže“. — „Kakšne korajže?“ vpraša Bosko. — „Ali ni to velika korajža, če obljubite, kar meni nič tebi nič s tako gotovostjo za Marijin praznik dež?“, osupnjen pravi Bosko: „Kaj sem to rekel?“ Vsi potrdijo, da je to rekel, da so ga dobro slišali in dobro razumeli.

Boskova svetniška oseba in njegova na videz drzna obljuba je napravila na ljudi velikanski vtis. Daleč naokoli se je raznesla ta obljuba. Udeležba pri tridnevnicu pa je bila tako velika, da so spovedniki komaj zmogli svoje delo, četudi so spovedovali noč in dan. Ljudje so govorili: „Dež je bil obljubljen, zapajmo: Govoril je po Mariji razsvetljeni svetnik.“ Če so se sešli z Boskom zunaj cerkve, so ga spraševali: „Kaj pa dež?“ On je odgovarjal: „Samo z grehom proč pa boste videli.“

Na Marijin praznik je pristopila vsa fara k skupnemu obhajilu. Nebo je bilo ves dan popolnoma jasno, sonce je žgalo in čisto nič ni kazalo na dež.

K popoldanski sklepni pobožnosti je vse kar trumoma hitelo. Vročina je bila grozna. Ko pride Bosko v zakristijo mu reče neki grof, ki je stanoval v župniji: „Gospod Bosko, danes bo pa smola: dež ste nam obljubili, pa ni o njem ne duha ne sluha.“ Tik pred pridigo pošlje svetnik cerkovnika pogledat ali se kaj oblači. Kmalu pride nazaj: „Povsod popolnoma jasno, nikjer nobene meglice!“ „Kaj, če ne bo dežja?“ Mirno odgovori: „Ne moja, ampak tvoja čast je v nevarnosti, o Marija. Kaj poreko, zasmehovalci Tvojega imena, če ne boš izpolnila obljube? Glej, ti ljudje, so storili vse, kar so le mogli, da jih uslišiš.“

Ko pogleda s prižnice — cerkev polna do zadnjega kotička! Vse gleda vanj in čaka, kaj bo povedal o svoji obljubi. Ali ko zmoli Zdravo Marijo, opazijo, da sončna svetloba rahlo potemnjuje. Bosko začne pridigati in že po po uvodnih besedah se zasliši v daljavi votlo grmenje. Še malo in se ulije močan dež, brez najmanjšega zrna toče. Ljudje ostrme in prevzame jih tako veliko ginjeno veselje ob tem očitnem čudežu, da joka vsa cerkev, posebno ko se po pridigi Bosko zahvali Mariji za tako vidno pomoč.

Porečeš: „Ali to je bil svetnik!“ — Čuj: Ne samo svetnikom: ampak vsakemu človeku velja Kristusova obljuba: „Prositate in se vam bo dalo, iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo.“ Človek sne besedo, Bog je še more ne. In za vse velja druga Kristusova beseda: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to se vam bo navrglo.“

Pokopališki red

(Pojasnila.)

Državni zakon določa, da mora biti za vsako pokopališče poseben pokopališki red, ki ga potrdi okrajno glavarstvo. Glede pokopališč — tudi cerkvenih — veljajo državni in cerkveni zakoni. V skladu s cerkvenimi in državnimi predpisi se je sestavil pokopališki red, ki ga prinaša letošnja novembrska številka

„Kranjskega zvona“, da bo mogla imeti vsaka kranjska družina ta pokopališki red doma na vpogled in v ravnanje.

Moram pa podati nekaj pojasnil k pokopališkemu redu.

Zal imamo v župniji nekaj tujih elementov, ki skušajo vsako, še tako dobro zadevo izrabljati v hujškanje proti Cerkvi in duhovščini. In ni je tako neumne govorice, da bi jej vsaj nekaj ljudi ne nasledlo. Tako bodo te vrste ljudje tudi v tem pokopališkem redu iskali kak pezdin, nad katerim se bodo pohujševali. Saj so izrabili „kot neko kšeftarsko zavezo“ celo načrt, da župna nadarbina zgradi bolnico za Kranj in okolico.

Čul sem že, da so nekateri na podlagi dosedanjih pojasnil v „Kranjskem zvonu“ raznašali govorico, da bo treba za vsak grob plačati po din 1000 za deset let. Že ob priliki debate o zgraditvi novega pokopališča so nekateri elementi namigavali, kakor da bo „Škerbec delal dobičke“. Pred nekaj dnevi so pobirale kranjske gospe živila za reveže in sirote, pa so jim molili pod nos v sosednji vasi v nekaterih hišah položnice, ki so jih dobili za plačilo obroka za primskovsko pokopališče, kakor, da bi imeli reveži in sirote kaj s tem opraviti. Seveda je to letelo na — župnika. Trdilo se je, da so te položnice za kranjsko pokopališče, ko vsak otrok ve, da prebivalci Primskovega in Gorenj nimajo s kranjskim pokopališčem nobenega stika, da pač morajo plačati obroke za pokopališče na Primskovem.

Resnici na ljubo moram poudarjati, da v mestu in med ogromno večino domačinov v okolici ni bilo slišati takih nespametnih očitkov. Slučaj Rupe nam kaže, kako se dajo ljudje neredko zavesti od ljudi, ki so se sprli z resnico.

Kranjski župnik pač ni kriv, če se je v Kranj priselilo več kot polovico sedanjih prebivalcev v zadnjih desetih letih ter je radi tega nastala nujna potreba po razširitvi pokopališča na Primskovem in novega pokopališča v Kranju. Ali naj bi bil župnik pustil v nemar, da bi prišlo tako daleč, da bi ne imeli kam pokopavati mrličev in bi jih morali nositi na gmajno.

Pokopališče se mora pa tudi vzdrževati in sicer dostojno, treba je vzdrževati grobarja, pokopališko orodje, nasade, pota, posebno na novem pokopališču bo potrebnih še mnogo izdatkov, predno bo isto primerno urejeno. V svrhu vzdrževanja pokopališča se nahaja pri cerkvenem gospodarstvu poseben fond, takozvani pokopališki fond, v katerega se stekajo vsi dohodki pokopališča, vse takse za grobove in se iz tega fonda krijejo tudi vsi stroški za pokopališče.

Ker so nekateri namigavali, da bo župnik nekako delal „dobičke“ s pokopališčem naj navedem, da je imel pokopališki fond 1. oktobra letos celih din 448.— premoženja — reci in piši celih štiristo osemindeset dinarjev! O vseh dohodkih in stroških se vodijo točni računi in imajo v te račune vedno vpogled cerkveni ključarji, s katerimi župnik skupno upravlja pokopališče.

Glede višine taks, ki so določene v pokopališkem redu, bi pripomnil, da jih ne more določati župnik sam, ampak so določene vsaj v okvirju za vso škofijo in mora njih višino potrditi škofijski ordinariat. Kakor vidite iz prej navedene številke, koliko se je v 10 letih nabralo „premoženja“ pri pokopališkem fondu, lahko vsak razvidi, da so takse take, da pač ravno pokopališka uprava shaja z dohodki.

Takse se plačujejo za vsak grob ob priliki pogreba, razen za reveže, za katere ni nobene takse. Višina takse se ravna po velikosti pogreba. Kdor ima slovesnejši pogreb, ta plača tudi nekoliko višjo pristojbino, ker jo lažje plača.

Za to, da se grob ne prekoplje je določena taksa za dobo desetih let din 100.—, kakor je bila že dolgo določena v naši župniji. Te ni dolžan nihče plačati, če noče rezervirati groba za nadaljno dobo 10 let. Je to popolnoma prostovoljna pristojbina. Le na poljih, ki so urejeni po načinu parka in polju sv. Barbare in sv. Uršule, ki so že popolnoma urejeni, bo pristojbina za deset let znašala 150 dinarjev to pa radi tega, ker bo na teh prostorih odpadlo skoro polovico grobov in bodo imeli lastniki grobov tu več prostora, kakor drugod okrog svojih grobov.

Višina pristojbine za prostore družinskih grobnic znaša po din 2000.— za eno grobnico, to je za prostor med dvema stebroma v obzidju za dobo 50 let. Tam je prostor, določen za en grob mnogo večji, kakor drugod na drugih poljih, poleg tega razpolaga lastnik z zemljiščem za dobo 50 let in so se za iste prostore rezervirali najlepši prostori. Upam pa, da se ne bo zdela nikomur ta taksa prevelika, ker pridejo tu v poštev le meščanske družine v Kranju, ki so pač bile vedno v tem oziru res nad vse dostojne in se tu pač ni nikdar nihče kaj pritoževal. Pripominjam pa, da je ta taksa določena za vso škofijo enako in ni za Kranj kaka posebna izjema.

Sploh so te pristojbine v primeri z onimi pred vojno zelo majhne. Pred vojno se je plačevalo po 14 K za odkup enega groba za dobo 10 let. Če to valoriziramo v sedanjo valuto, bi morala znašati danes ta taksa vsaj din 200, je pa v resnici še enkrat manjša. Za grobnico je n. pr. l. 1910. plačala neka družina v Kranju K 272 in sicer za prostor v širini treh grobov. Po današnji valuti bi to zneslo din 4080.—, sedanja taksa pa bi bila za tak prostor le din 3000.—. Torej vidite, da so vse pristojbine v pokopališkem redu zelo nizko odmerjene, vsekakor pa ne za to, da bi se tu nabiral kak denar nevem čemu, ampak le za to, da se s tem more vzdrževati pokopališče tako, kakor se spodobi za Kranj.

Nagrobni napisi

Nagrobni napisi pa tudi izraz naše vere v posmrtno življenje in vstajenje in izraz naše pietete do umrlih. Na spomenik napišemo navadno ime in priimek umrlega, ki počiva v dotičnem grobu in morda še rojstni in smrtni datum. Nekateri žele poleg teh napisov še kak drug izrek, ki bi pokazal nekako življenjsko vsebino pokojnega, žalost za umrlim in upanje v svidenje nad zvezdami. Naš pokopališki red določa, da morajo biti ti napisi taki, da so izraz krščanske vere, nikakor pa ne sme biti takih napisov, ki bi žalili pieteto do pokojnih ali morda vzbujali smešnost. Takih napisov, kakor se nekje n. pr. bere: „Tukaj počiva Janez Porenta, naj mu ploza večna trobenta“, pač ne bi smelo biti na naših nagrobnih spomenikih.

Pogosto so pa sorodniki v zadregi, kakšen napis bi dali vklesati v spomenik. Takim naj v „Kranjskem zvonu“ podamo nekaj primernih napisov, da si katerega ali podobnega izberejo za nagrobni spomenik. Skoro vsi napisi — oziroma vzorci napisov so vzeti iz sv. pisma, kar je pač najbolj primerno. Seveda ni s tem rečeno, da mora vsak sprejeti le kak napis iz teh.

POKOPALIŠKI RED

ZA KRANJSKO ŽUPNIJSKO POKOPALIŠČE ŽALOSTNE MATERE BOŽJE

I.

Lastnik pokopališča.

Kranjsko župnijsko pokopališče Žalostne Matere božje na Klanecu je last župne cerkve sv. Kancijana in tov. v Kranju. V zemljiški knjigi je vpisano na župno cerkev sv. Kancijana in tov. pod vložkom št. 151. k. o. Klanec in je torej konfesionalno pokopališče.

II.

Legra in obseg.

Pokopališče leži na bivših parcelah št. 195, 196, 197, 198, 199 in 200 k. o. Klanec in so bile vse te parcele združene v eno parcelo št. 195 k. o. Klanec. Meri 2 ha, 21 a in 64 kv. metrov.

K pokopališču spada tudi zemljišče izven pokopališkega obzidja in sicer na severo-zapadni strani ob parceli št. 194 en meter širine zemljišča, na severovzhodni strani med obzidjem in potjo Klanec — Planjava ca 3 m širine zemljišča, nadalje zemljišče ležeče med potjo Klanec — Čirčiče in obzidjem.

III.

Uprava pokopališča.

Kranjsko župnijsko pokopališče upravlja cerkveno predstojništvo župne cerkve v Kranju, to je vsakokratni župnik in oba cerkvena ključarja.

IV.

Razdelitev pokopališča.

Po načrtu ki je na razpolago v župnem uradu in tudi v pokopališki pisarni, kadar bo napravljena, je kranjsko župnijsko pokopališče razdeljeno v sledeča polja:

1. Polje Žalostne Matere božje, ki je določeno za stavbišče pokopališke kapele Žalostne M. B., za zgradbo mrtvašnice in za grobove duhovnikov. Na severozapadni strani tega polja stoji pokopališki križ.
2. Polje sv. Krištofa, ki leži v sredini pokopališča med glavnim vhodom in poljem Žalostne Matere božje. Ta prostor je določen za pokopavanje revežev in takih mrličev, ki ne bodo imeli svojih spomenikov.
3. Polje sv. Uršule leži južno od polja sv. Krištofa.

4. Polje sv. Barbare leži severno od polja sv. Krištofa.

5. Polje sv. Kancijana, ležeče severno od polja sv. Barbare, je namenjeno predvsem za mrličje iz Kranja.

6. Polje sv. Boštjana, ležeče južno od polja sv. Uršule, je določeno predvsem za mrličje iz Kranja.

7. Polje sv. Ožbalta na južni strani polja sv. Boštjana je določeno za mrličje iz Čirčič.

8. Polje sv. Jožefa, severno od polja sv. Kancijana, je namenjeno predvsem za mrličje iz Huj in Klanca.

9. Polje sv. Angela varuha, kjer se pokopavajo otroci izpod sedmega leta.

10. Polje sv. Družine leži severovzhodno od polja žalostne M. B.

11. Polje sv. rožnega venca južno od polja Žalostne Matere božje.

12. Družinske grobnice in družinska grobišča so na poljih A, B, C, D, E, F, G, H.

13. Prostor za drugoverce se nahaja na polju I, tu je prostor za navadne grobove in na polju H, št. 1 do incl. 15, kjer je prostor za grobnice.

14. Nekrščeni otroci se pokopujejo na prostoru I, pred prostorom za drugoverce, kjer sta dve vrsti grobov, ograjeni z nizkim betonskim zidom.

15. Prostor za samomorilce in sicer dve vrsti grobov po 4 grobove je na polju G, med obzidjem pokopališke jame in nizkim obrobnikom.

Na polju B je le eno mesto za družinsko grobnico oziroma mavzolej, drugod so navadni grobovi.

Na polju sv. Družine in na rožnenskem polju so v načrtu določena posebna mesta za kapelice križevega pota, ki merijo trikrat po tri metre. Ti prostori se oddajajo le takim družinam, ki se zavežejo, da bodo na teh mestih sezidale kot nagrobne spomenike kapelice križevega pota in v njih relief dotične postaje, ki pride na dotično mesto po načrtu, ki ga preskrbi župni urad.

V.

Označba grobov.

Vsako polje je razdeljeno v vrste, ki se označujejo z zaporednimi rimskimi številkami. Vsak grob v svoji vrsti ima svojo številko.

Grobovi se označujejo tako, da se imenuje najprej polje, na katerem leže, vrsta grobov in številka groba, n. pr.: Polje sv. Kancijana, vrsta III., grob št. 5.

VI.

Ureditev pokopališča.

Vse pokopališče je ograjeno z betonskim zidom, ki je visok okrog 2.20 m. Ves obrobni zid je razdeljen v ca. 3 m dolga polja, ki jih ločijo stebri v zidu, ki so pokriti z betonskimi kapami.

Na severozapadni strani pokopališča je glavni vhod s trojnimi vrati iz železnih palic. Ob vhodu stoji na 12 stebrih iz umetnega kamna portal z bakreno streho. Na severovzhodni in na južozapadni strani pokopališča je po en vhod z železnimi vrati.

Vsa pota na pokopališču so posuta z drobnim peskom vrhu debelega kamna, da more vsa voda pronicati v zemljo.

Preko pokopališča od severovzhodne strani proti južozapadni strani vodi 4 m široka pot, od portala proti križu vodi na obeh straneh polja sv. Krištofa po 4 m široka cesta, okrog pokopališča ca 4 m od obzidja vodi 2 m široka steza, prav tako 2 m široka pot je med poljem sv. Barbare in sv. Kancijana ter med poljem sv. Boštjana in sv. Uršule. Med poljem Žalostne M. B. in poljem sv. Krištofa je ca. 11 m širok s peskom posut prostor pred križem, prav tako je na obeh straneh portala prostor posut s peskom.

Polja sv. Kancijana, sv. Jožefa, sv. Krištofa, sv. Barbare, sv. Uršule, sv. Boštjana in sv. Ožbalta so obrobljena z nizkim obrobni betonskim zidom.

Polji sv. Družine in sv. rožnega venca bosta urejeni po načinu parkov. Tu ne bo strnjenih grobov in vrst. Druga polja so pa urejena po navadnem načinu strnjenih vrst in grobov.

VII.

Ureditve grobov.

Vrste grobov na posameznih poljih so tako urejene, da leže glave mrličev dveh vrst skupaj in noge dveh vrst skupaj, da se more napraviti med dvema vrstama grobov ozka steza. Spomeniki se postavljajo pri glavah mrličev, hrbti spomenikov dveh vrst eden ob drugem. Lastniki grobov morejo okrasiti svoje grobove po svojem okusu, smejo jih ograditi z živo, betonsko ali kamenito mejo, vendar tako, da ne posega v meje drugih grobov.

Na grobeh naj se zasade cvetlice ali drugo lepotično drevje.

VIII.

Nagrobni spomeniki.

Nagrobne spomenike je dovoljeno postavljati na vseh poljih pokopališča razen na polju sv. Krištofa, kjer se ne postavljajo nikaki spomeniki razen male napisne plošče.

Na prostoru, ki je določen za katolike, se smejo postaviti le taki spomeniki in na njih le taki napisi, ki ustrezajo krščanskemu mišljenju. Spomenik ali napis s protikrščansko mislijo se ne sme postaviti na pokopališče. Spomeniki na nekatoliškem delu pokopališča morejo imeti napise, ki odgovarjajo verskemu prepričanju drugovercev, ne smejo pa žaliti verskega mišljenja drugih ver. Vsak spomenik na katoliškem delu pokopališča mora imeti katoliški verski znak, najbolje križ.

Spomeniki na grobnicah in družinskih grobiščih ter oni na polju sv. Barbare in sv. Uršule morajo biti napravljeni po načrtih, ki jih odobri župnik.

Prostor, kamor se postavi spomenik, določi grobar.

Spomeniki, ki so se nagnili, se morajo čimprej uravnati. Če jih lastniki po opominu sami ne uravnajo, se morejo odstraniti. Poškodovani spomeniki se morejo popraviti, če jih pa lastniki sami ne popravijo, se morejo odstraniti in prodati v korist pokopališkemu fondu.

Nagrobni spomeniki so last onega, ki jih je postavil. Ko se grob prekoplje in se tam pokoplje drug mrlič, je dosedanji lastnik groba dolžan spomenik odstraniti. Če lastnik tega ne stori in pusti spomenik na pokopališču, postane ta last pokopališkega sklada.

IX.

Mere vrst in grobov.

Vrste grobov za odrasle so široke po 3 m, na grobiščih ob obzidju sega prostor za grobišče oziroma grobnico od obzidja do pota.

Širina groba za odrasle znaša po 1.50 m, na grobiščih ob obzidju prideta po dva grobova na prostor med dva stebra.

Na polju sv. Angela varuha je vrsta grobov široka 1.60 m, posamezen grob pa ima 90 cm širine.

Grobovi za odrasle se kopljejo po 2 m v globino in grobovi za otroke po 1.40 m.

X.

Družinske grobnice.

Prostor za družinske grobnice je na poljih, kakor je označen v poglavju IV, točka 12. pokopališkega reda. Na vsem tem prostoru se oddajajo v najem družinska grobišča le proti pismeni pogodbi za uporabo 50 let. Na teh prostorih morejo družine prirediti svoje prostore kot grobnice ali kot družinska grobišča brez grobnice.

Pogodba za prostor družinske grobnice se glasi:

Predstojništvo župne cerkve v Kranju kot upravnica cerkvenega pokopališča Žalostne Matere božje in N. N. sta sklenila sledečo pogodbo:

Predstojništvo župne cerkve v Kranju odda in N. N. sprejme prostor na polju . . . , grobovi št. . . . v uporabno pravico za dobo 50 let proti plačilu predpisane takse v znesku din . . . pod sledečimi pogoji:

1. Na tem prostoru se smejo pokopavati poleg najjemojemalca še: njegova žena, njegovi otroci in oni sorodniki, ki stanujejo z najjemojemalcem v družinski skupnosti. Otroci, ki se poročijo in si ustanove drugodlastno družino, izgube pravico do pokopa na tem grobišču — v tej grobnici.

2. Lastnik grobnice more pokopati v grobnici tudi druge sorodnike z dovoljenjem cerkvenega predstojništva.

3. Če kdo izmed onih, ki so sicer upravičeni do pogreba v tej grobnici, ni deležen katoliško-cerkvenega pogreba, se ne more pokopati v to grobnico.

4. Po smrti najjemojemalca oziroma lastnika te grobnice preide pravice do grobnice (grobišča) na njegovega glavnega dediča, če lastnik drugače pravomočno ne odloči.

5. Po preteku 50 let se pravica do uporabe grobnice — grobišča — podaljša za nadaljno dobo 50 let proti plačilu one takse, ki bo takrat v veljavi po cerkvenih predpisih.

6. Načrt za grobnico in spomenik se mora predložiti v odobritev župnemu uradu v Kranju pred postavitvijo.

7. Vse nastale stroške te pogodbe nosi najjemojemalec grobišča.

8. Najjemojemalec izjavlja, da mu je znan pokopališki red, in da se bo ravnal po njem, enako se bo ravnal tudi po novem oziroma izpremenjenem pokopališkem redu, če bi ga izdala cerkvena oblast.

V potrdilo te pogodbe slede lastnoročni podpisi obeh pogodbenikov.

Kranj, dne . . . . .

Podpis župnika in obeh cerkvenih ključarjev.

Podpis lastnika grobnice.

XI.

Pokopavanje.

Na pokopališče Žalostne M. B. na Klancu se pokopavajo mrličji iz mesta Kranja, Čirčič, Huj, Klanca in Struževega.

Mrličji iz Rupe, Primskovega in Gorenj se pokopavajo na kranjskem pokopališču le tedaj, če imajo tu svojo grobnico ali družinsko grobišče, ali če so stanovali le slučajno izven okoliša kranjskega pokopališča.

Pokopavanje mrličev iz drugih župnij se more izvršiti le z dovoljenjem okrajnega glavarstva v Kranju. Župnik v Kranju more odkloniti sprejem mrliča iz tuje župnije na kranjsko pokopališče, če pokojnik tu ni imel svoje grobnice ali družinskega grobišča.

Pokop mrliča se ne sme izvršiti pred potekom 24 ur po smrti, razen v posebnih slučajih nalezljive bolezni. Pokop se ne sme odložiti preko 48 ur po smrti pokojnega. Za odlog pogreba preko 48 ur po smrti

mrliča more dati dovoljenje okrajno glavarstvo v Kranju.

Mrlič se more pokopati šele po predložitvi mrliško-oglednega lista.

Pri ponesrečenih, samomorilcih in onih, ki so umrli nasilne smrti, se more izvršiti pokop šele po sodnem ogledu, oziroma dovoljenju sodne oblasti.

V vsak grob se pokoplje redno le en mrlič. Če bi kdo želel v en grob pokopati hkrati dvoje ali več trupel, mora biti grob tako izkopen, da je vrhnja krsta vsaj 150 cm pokrita s prstjo.

Kosti mrličev, ki so se odkopale pri kopanju jame se zložijo na poseben prostor in se pokrijejo s prstjo, pri zagrebanju jame pa se pokopljejo z novim mrličem vred v jamo.

Pokopava se redno v zaporednih vrstah in grobovih. Noben grob se ne sme prekopati pred potekom 10 let. Za prekop oziroma izkop mrliča pred potekom 10 let od pogreba je potrebno dovoljenje okrajnega glavarstva v Kranju.

Izven vrstnega reda se pokopavajo:

1. Mrličji, katerih svojci imajo rezerviran grob, za katerega je plačana predpisana desetletna pristojbina.

2. Mrličji, katerim svojci izberejo poseben grob izven vrste proti plačilu predpisane pristojbine.

3. Mrličji, ki se pokopujejo v družinske grobnice ali družinska grobišča.

XII.

Grobar.

Za red na pokopališču skrbi grobar, ki ga nastavi župnik sporazumno s cerkvenima ključarjema.

Dolžnosti grobarja so:

1. Oskrbeti mora izkop in zasipanje jame.

2. Vpisovati mrličje v pokopališko knjigo in tudi v njej zaznamovati, za katere grobe je plačana predpisana taksa, da se ne prekopljejo.

3. Skrbeti, da se izvršuje pokopališki red.

4. Voditi in nadzirati delo pri morebitnem izkopu mrličev ter prisostvovati raztelesenju mrličev.

5. Vzdrževati v redu vsa pota na pokopališču in gojiti nasade na onem delu pokopališča, ki je urejen po načinu parkov.

6. Oskrbovati vse grobove na polju sv. Krištofa.

7. Paziti, da ljudje ne puščajo na pokopališču navlake in da odlagajo smeti v za to pripravljeno jamo.

8. Zapirati in odpirati pokopališka vrata.

9. Skrbeti, da se spomeniki na grobeh postavljajo v pravilno vrsto, da se meje grobov in grobišč pravilno postavljajo.

10. Ohraniti v redu ves pokopališki inventar.

11. Vršiti dolžnosti cerkovnika v pokopališki kapeli.

XIII.

Govori na pokopališču.

Za govore na pokopališču je potrebno dovoljenje župnika. Vsebina nagrobnih govorov mora biti taka, da se strinja s katoliško vero in pieteto. Župnik more zahtevati od govornika, da predloži v odobrenje spisani govor. Če je potrebno dovoljenje politične oblasti, mora govornik predložiti tudi dotično dovoljenje.

XIV.

Pokopališke pristojbine.

Za vzdrževanje pokopališča in grobarja pobira cerkveno predstojništvo sledeče takse:

1. Od pogreba I. razreda — trije duhovniki — za pokopališče din 75.—, za grobarja din 75.—
2. Od pogreba II. razreda — dva duhovnika — za pokopališče din 50, za grobarja din 50.—
3. Od pogreba III. razreda in od otroškega pogreba za pokopališče din 15.—, za grobarja din 20.—
4. Pri pokopu revežev se ne pobira nikaka taksa.
5. Za pokop izven vrste in za odkup groba, da se ne prekoplje za dobo 10 let, se plača pristojbina din 100.— na vseh poljih pokopališča, razen na polju sv. Družine, rožnega venca, sv. Barbare in sv. Uršule, kjer se plačuje din 150.—
6. Za družinske grobnice oziroma za grobišča na prostoru ob obzidju se plača enkratna pristojbina za dobo 50 let din 2000.— za prostor ene grobnice oziroma enega grobišča, ki leži med dvema stebroma.

XV.

Knjiga grobov.

V župni pisarni in v pokopališki pisarni se hranita dve grobni knjigi, v kateri se vpisujejo pokopi mrtličev, plačila za odkup grobov in grobišč in vse spremembe pri grobovih.

XVI.

Pokopališki fond.

Iz pristojbin za pokopališče ob priliki pogrebov, iz taks za neprekopane grobove in za pokop izven vrste, iz zakupnin za grobnice in družinska grobišča se nabira pri župnijskem uradu poseben sklad za vzdrževanje pokopališča, ki ga upravlja župnik pod imenom „pokopališki fond“.

Premoženje pokopališkega fonda se more uporabiti le za vzdrževanje pokopališča in njegovih naprav ter za plačilo pokopaliških uslužbencev.

XVII.

Obnašanje na pokopališču.

Pokopališče je blagoslovljen kraj, kjer počivajo naši pokojni župljani in kjer se izvršujejo cerkveni pogrebni obredi. Vse obnašanje obiskovalcev pokopališča naj kaže pieteto do tega kraja in mrtvih, ki tu počivajo.

Na pokopališču se smejo peti le take nagrobne pesmi, ki imajo versko vsebino in jih je kot take odobril škofijski ordinariat.

Nedovoljeno in grešno je onesnaženje prostorov ali lokalov na pokopališču.

Psi se smejo jemati na pokopališče le na vrvici.

Strogo je prepovedano kaj jemati s tujih grobov, poškodovati nasade na njih ali trgati cvetje.

Pri pogrebi in drugih prilikah ni dovoljeno stopati na tuje gomile, da se ne pokončajo nasadi na njih.

Nedoraslih otrok ni dovoljeno puščati na pokopališču brez primerne nadzorstva.

K r a n j, dne 6. oktobra 1939.

Matija Škerbec, župnik.

Gorjanc Franc, cerkveni ključar.

Ogrizek Andrej, cerkveni ključar.

ki so tu predlagani; v tem je vsak svoboden, kako bo dal izraza svoji pieteti do pokojnega sorodnika, le da je ta izraz v skladu s krščansko vero.

- 1.) Ne veste, kaj bo jutri. (Jak. 4, 14.)
- 2.) Ni pa Bog mrtvih, ampak živih. (Mat. 22, 32.)
- 3.) Danes meni, jutri tebi. (Sir. 38, 25.)
- 4.) Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. (Raz. 14, 15.)
- 5.) Služabnik sem kakor ti in tvoji bratje. (Raz. 19, 10.)
- 6.) Življenje je meni Kristus in smrt dobiček. (Filiplj. 1, 21.)
- 7.) „Jaz sem vstajenje in življenje!“ (Jan. 11, 2.)
- 8.) Gospodove oči so obrnjene v pravične. (I. Petr. 3, 12.)
- 9.) Bratje, molite za nas! (I. Tes. 5, 25.)
- 10.) Ne omagajte v dobrih delih. (II. Tes. 5, 15.)
- 11.) Smrt nad njim več ne gospoduje. (Rim. 6, 10.)
- 12.) Staro je prešlo, glejte, nastalo je novo. (II. Kor. 5, 17.)
- 13.) Kdor obilno seje, bo tudi obilno žet. (II. Kor. 9, 6.)
- 14.) Pride dan Gospodov kakor tat ponoči. (I. Tes. 5, 2.)
- 15.) Gospod bo sodil svoje ljudstvo. (Herb. 10, 30.)
- 16.) Strašno je pasti v roke pravičnega Boga. (Hebr. 10, 31.)
- 17.) Danes ali jutri odpotujemo... (Jak. 4, 15.)
- 18.) Konec vsega je blizu. (I. Petr. 4, 7.)
- 19.) Kdor ne ljubi, ostane v smrti. (I. Jan. 5, 14.)
- 20.) Rešujte jih, otemajoč jih iz ognja. (Jud. 25.)
- 21.) Bodi zvest do smrti in dal ti bom venec življenja. (Raz. 2, 10.)
- 22.) Povrnili bom vsakemu izmed vas po vaših delih. (Raz. 2, 23.)
- 23.) Pridemo kmalu. (Raz. 5, 11.)
- 24.) Bili so sojeni vsak po svojih delih. (Raz. 20, 15.)
- 25.) Verujem v Boga... in večno življenje.
- 26.) Gospod je, ki me sodi. (I. Kor. 4, 4.)
- 27.) Pride noč, v kateri nihče ne more delati. (Jan. 9, 4.)
- 28.) Iz globočine kličem k tebi, Gospod... (Ps. 129, 1.)
- 29.) Moja duša upa v Njegovo besedo. (Ps. 129, 5.)
- 30.) Moja duša pričakuje Gospoda. (Ps. 129, 5.)
- 31.) Gospod, daj jim večni pokoj in večna luč naj jim sveti!
- 32.) Oznanjali so božja dela in razumeli njegova dejanja.
- 33.) Naj počivajo v miru. Amen.
- 34.) In prebival bom v hiši Gospodovi vse dolge dni. (Ps. 22, 9.)
- 35.) Ves svet nam je tujina, nebesa domovina.
- 36.) Kristus nam je bil življenje, Kristus naše bo vstajenje.
- 37.) O Bog, ne glej na grehe moje, povabi me v prostore svoje!
- 38.) Na njivi božji ves potrj srečavaš božjo dekle smrt.
- 39.) Jezus naš odrešenik, milostljiv nam boš Sodnik.
- 40.) Kadar prideš sem, pomisli in postoj: Kmalu tudi ti boš prišel za menoj.
- 41.) Rodil se je, — zaplakal je — in umrl.
- 42.) Zvezda se utrne, zapusti nebo; duša se povrne, dvigne si telo.
- 43.) Živi v Bogu! (Napis iz katakomb.)
- 44.) Grem k Očetu! (Jan. 10, 17.)
- 45.) Šel sem domov.
- 46.) Milo kličem s temne jame, spomni se v molitvah name!
- 47.) Moj Jezus, usmiljenje!
- 48.) Večni mir!
- 49.) Za vse skrbi, trpljenje, Bog... večno daj življenje!
- 50.) Kar ste zdaj vi, to sem bil jaz, kar sem zdaj jaz, to boste vi.
- 51.) Končana je življenja pot, prišel sem k Tebi, o Gospod, Razkrita mi je vsa skrivnost, je v moji duši vsa sladkost.
- 52.) Ako boš gledal na grehe, Gospod, Gospod, kdo bo obštal. (Ps. 129, 3.)

- 53.) Moja duša upa v njegovo besedo, moja duša pričakuje Gospoda. (Ps. 129, 5.) v
- 54.) Slišal sem glas z neba, ki mi je rekel: „Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu.“
- 55.) K tebi, Gospod, povzdigujem svojo dušo. (Ps. 24, 1.)
- 56.) Željno sem čakal Gospoda, in sklonil se je k meni. (Ps. 59, 1.)
- 57.) Moj pomočnik in moj rešitelj si ti, moj Bog, nikar sene mudi. (Ps. 39, 24.)
- 58.) Kakor hrepeni jelen po studencih, tako hrepeni moja duša po tebi, moj Bog. (Ps. 41, 1.)
- 59.) Nasičen bom, ko se prikaže božja slava. (Ps. 16, 15.)
- 60.) In v tvoji svetlobi bomo gledali luč. (Ps. 55, 10.)
- 61.) In Bog bo obdihal vse solze z mojih oči. (Raz. 21, 4.)
- 62.) Kako bi zabil to gomilo, kjer blago tvoje spi srce! (S. Gregorčič.)
- 63.) Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni mraku, kjer ni noči; tam sonca sreče ti ne vgasne, resnice sonce ne stemni. (S. Gregorčič.)

Župnija Kranj

OZNANILA ZA NOVEMBER:

1. Praznik vseh svetnikov, ob 6. sv. maša z enim blagoslovom, ob 10.30 peta sv. maša z dvema blagoslovoma. Popoldan ob polni treh rožni venec in litanije M. B., sklep rožnenske pobožnosti. Po litanijah je pridiga za duše v vicah, po pridigi gre procesija na staro pokopališče, kjer so v kapeli slovesne večernice za ranjke, nato sprevid pred križ, tam se poje libera in odmolijo molitve za mrtve. Po molitvah petje žalostink. Po sv. opraviilu na starem pokopališču se duhovščina odpelje na novo pokopališče, kjer se opravijo molitve pred križem, kakor na starem pokopališču.

Ob 6. uri zvečer se molijo v župni cerkvi vsi trije deli sv. rožnega venca.

Zjutraj po 6. sv. maši je vesoljna odveza za III. red.

Popolni odputki „tolikokrat kolikokrat“ se morejo prejeti od popoldan na praznik vseh svetnikov do polnoči vernih duš dan. Kdor je prejel sv. zakramente, prejme vsakokrat popoln odpustek, kadarkoli obiše župno cerkev, podružnico in tudi kapelo v Delavskem domu ali v Marijanišču in tam moli šestkrat po 6 očenašev in zdravih Marij in tolikokrat čast bodi v papežev namen. Ti popolni odpusti se morejo prejeti le za duše v vicah.

2. Spomin vernih duš, ob 5. so tri sv. maše na Rupih in po zadnji libera na pokopališču. Ob 6. se prično v župni cerkvi tri sv. maše, med vsako se deli sv. oltajilo. Ob 7.15 se prične v župni cerkvi slovesno opravilo za umrle in sicer najprej slovesne jutranjice nato pa slovesna črna peta sv. maša z libero.

3. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom.

5. XXIII. nedelja po bink., zahvalna nedelja, ob 6. in 10.30 sv. maše pred izpostavljenim sv. R. T. po zadnji sv. maši zahvalna pesem.

Darovanje za župno cerkev se vrši pri vseh opraviilih dopoldan in popoldan.

12. XXIV. nedelja po bink., služba božja po navadi, popoldne shod za žensko Marijino družbo.

19. XXV. nedelja po bink., služba božja po navadi, popoldne shod za III. red. Vesoljna odveza.

26. XXVI. in zadnja nedelja po bink., služba božja po navadi.

30. Sv. Andrej, ap., ob 7 soseskina sv. maša v Čirčičah.

POROČENI PARI:

Kumše Janez, delavec, Huje 27 in Štrukelj Justina delavka, Primskovo 180, poročena 5. septembra.

Košir Franc, posestnik, Trstenik 9 in Jenko Pavla, Čirčiče 22, poročena 10. septembra.

Pečovnik Rudolf, delavec, Kranj, Cesta na Golnik in Rozman Ivana, kuharica, Kranj, Cojzova cesta 11, poročena 10. 9.

Sagadin Maksimiljan, tkalski mojster, Huje 57 in Tomaževič Marija, Kranj, Kosovska cesta 2, poročena 10. septembra v Kamni gorici.

Zupan Janez, delavec, Primskovo 74 in Janez Franciška, Klanc 56, poročena 24. septembra. —

Demšar Pavel, mizar, Zgornji Brnik, 17 in Ogris Marija, delavka, Primskovo 195, poročena 24. septembra.

Plevnik Franc, delavec, Kranj, Kokrški breg 1 in Bovhar Matilda delavka, Primskovo 177.

Sitar Andrej, delavec, Rupa 54 in Dolžan Ljudmila, delavka, Kokrica 82, poročena 8. oktobra.

Nadžar Matija, tehnični uradnik, Čirčiče 41 in Kunstelj Ivana, šivilja, Čirčiče 45, poročena 21. oktobra.

Rožaj Kristijan, arhivski uradnik v pok., Klanc 34 in Brlec Franciška, šivilja, Klanc 24, poročena 22. oktobra.

MRLIŠKA KRONIKA:

Kavčič Bernarda, hči delavca, Čirčiče, umrla 6. septembra.
Bitenc Franc, sin ključavničarja, Klanc 4, rojen 28. novembra 1929, umrl 8. septembra.

Petrič Katarina, žena poslovodje, roj. 20. aprila 1876, umrla v Kranju, Savski breg 8, dne 11. septembra.

Bučan Helena, žena delavca, Struževo 25, rojena 19. maja 1912, utonila v Savi 8. septembra.

Kristanc Anton, sin zidarja, Čirčiče 65, roj. 1939, umrl 25. 9.

Kalan Marija, vdova po orožniku, Klanc 70, rojena 2. julija 1860, umrla 1. oktobra.

Jerončič Vladimir, sin ključavničarja, Primskovo 157, rojen 1939 umrl 30. septembra.

Jugović Katarina, učiteljica v pok., Kranj, Prešernova 6, rojena 21. avgusta 1855, umrla 4. oktobra.

Kropar Janez, sin delavca, Klanec 38, rojen 1939, umrl 12. 10.

Likozar Franc, posestnik, Primskovo 1, rojen 7. aprila 1855, umrl 22. oktobra. ok

Kobi Hinko, železniški uradnik v pok., Huje 45, rojen 10. julija 1875, umrl 21. oktobra.

Jamnik Terezija, vdova železničarja, Kranj, Bleiweisova 9, rojena 9. oktobra 1865, umrla 25. oktobra.

Primskovo

OZNANILA ZA NOVEMBER:

1. Praznik vseh svetnikov. Ob 9. uri peta sv. maša pred Najsvetejšim.

Popoldne ob 2. uri litanije vseh svetnikov, govor, nato prošnji očenaš, duh, molitve v cerkvi in na pokopališču. Zvečer takoj po Avemariji se odmolijo vsi 3 deli sv. rožnega venca. Popolni odpustek (gl. oznanila Kranj!).

2. Spomin vernih duš. Ta dan bodo tri sv. maše. Začetek ob 6. uri. — Druga sv. maša bo peta. Med sv. mašo se bo obhajalo vernike. Po tretji sv. maši zopet duh, molitve v cerkvi in na pokopališču.

3. Prvi petek. Sv. maša ob 6. uri pred Najsvetejšim: po sv. maši litanije Srca Jezusovega.

5. XXIII. nedelja po bink. Zahvalna nedelja in prva v mesecu. Sv. maša ob 7. uri. Skupno sv. obhajilo mož in fantov. Po sv. maši zahvalna pesem. — Popoldne ura molitve in pete litanije Srca Jezusovega.

Druge nedelje služba božja po navadi.

25. Sv. Katarina. Soseskina sv. maša ob 8. uri v Šmartnem.

Grobove na pokopališču vsi lepo uredite. Kdor bi zanemarjal grob, bi se mu ne dovolil odkup za neprekop za nadaljnjih 10 let.

Župnija Šmartin pri Kranju

OZNANILA ZA NOVEMBER:

1. Praznik vseh svetnikov. Božja služba ob 6, 8 in poli 10. Vesoljna odveza. Popoldan ob 2. litanije vseh svetnikov, pridiga, molitve za mrtve v cerkvi in Libera na pokopališču.

2. Spomin vernih duš v vica. Sv. maše ob 5., 6. in poli 8. Po zadnji sv. maši molitve za umrle v cerkvi in na pokopališču. Od 12. ure 1. oktobra in ves dan 2. oktobra dobi vsak vernik tolikokrat popolen odpustek za duše v vica, kolikokrat obišče cerkev in moli po namenu sv. očeta šestkrat Očenaš, Zdrava Marija in Čast B. — Prejeti mora sv. zakramente.

V četrtek zvečer ob poli 7. uri molitvena ura.

3. Prvi petek. Sv. maša pri oltarju Srca Jezusovega.

5. XXIII. nedelja po bink. Zahvalna nedelja. Sv. maše ob 6., 8. in poli 10. uri. Po maši ob 8. uri zahvalna pesem.

11. God sv. Martina, farnega patrona. Sv. maša ob 6., poli 7 in 9. uri.

12. XXIV. nedelja po bink. Slovesno praznovanje sv. Martina in dan večnega češčenja. Sv. maše: ob 6. in 8., ob poli 10. uri slovesna peta sv. maša. Po pridigi, pred vsako sv. mašo darovanje za cerkvene potrebe.

Ob poli 5. uri pete litanije Matere božje, potem darovanje za cerkev. — Sv. R. T. bo izpostavljeno od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Ob 6. uri zvečer pete litanije Srca J. in zahvalna pesem.

19. XXV. nedelja po bink. Božja služba po navadi.

21. Marijino darovanje. Ta teden prične devetdnevniča v čast sv. Franciška Ks. Skozi 9 delavnikov bo pri oltarju sv. Franciška v Stražišču ob 6. sv. maša.

26. Zadnja nedelja po bink. B. služba ob 6., 8. in poli 10. 30. Sv. Andrej, apostol.

POROČENI PARI:

Trilar Viktor, državni cestar iz Orehka in Martinka Bitenc iz Zg. Bitnja, poročena 1. oktobra.

Križ Franc, tekstilni tehnik, rojen na Dunaju in Pečnik Jožefa, rojena v Gomeljnih, poročena 4. oktobra.

Golob Feliks, delavec, rojen v Golem Igu in Primožič Ljudmila iz Vel. Lašč, poročena 15. oktobra.

Demšar Aleš, čevljarski pomočnik iz Poljan nad Šk. Loko in Marija Pletenjak iz Štural, poročena 22. oktobra.

Tepina Florijan, tov. delavec iz Stražišča in Marija Čampa tov. delavka iz Ribnice, poročena 29. oktobra.

MRLIŠKA KRONIKA:

Fajfar Franciška, samska hči zemljaka, stara 59 let. Umrla 6. oktobra na Bregu št. 3.

Dolenc Franc, zak. sin tov. delavca, star 14 dni umrl v Zg. Bitnju dne 12. oktobra.

Remec Martin, tovarniški delavec, star 25 let, umrl na Gor. Savi, 19. oktobra.

Čemažar Valentin, zak. sin zidarja, star 8 mesecev, umrl 21. oktobra v Zg. Bitnju.

Razno

V župni pisarni naj se zglesi: Berta Opalin poročena Wondrašek, v važni zadevi.

Iz katoliške cerkve je izstopil:

1.) Florijančič Anton, stanujoč v Kranju, Puharjeva 12, imenovani je rojen v župniji Sent Jernej na Dol. 3. julija 1912.

2.) Malinec Marija, rojena 12. junija 1885. v Doljah pri Tolminu, izstopila 9. oktobra 1939.

Pokopališče. Ivan Sušteršič, bivši cerkveni ključar, bo dobil spomenik na svoj grob, kjer bo v kamnu bronast relief sv. Kancijana, po katerem se imenuje polje, kjer pokojni počiva. Dr. Bezić postavlja svoji pokojni soprogi originalen in zanimiv spomenik na novem pokopališču. Upam, da pričeta spomladati graditi tudi že dve kapelici križevega pota.